

Fondrapport för projektet Ett Rent Östersjön 2/2015 (21.9.2015)

Situation 31.7.2015	euro
Donationer	11,3 MEUR
Använda medel	9 MEUR
Pågående projekt	2 MEUR

Målen med projekten Ett Rent Östersjön

John Nurminens Stiftelses projekt Ett Rent Östersjön förebygger eutrofiering av Östersjön och minskar fosforutsläppen. **Målet är att genomföra de kostnadseffektiva åtgärder med vilka Östersjöns tillstånd förbättras ansevärt före 2025.**

Sammanlagt sex personer arbetar med projekten och stödåtgärderna för dem, varav tre på deltid.

Projektens utveckling

Inom stiftelsens NutriTrade-projekt skapas frivillig handel med näringsutsläpp som möjliggör en effektiv minskning av utsläpp och "fosforneutrala" aktörer (t.ex. kommuner). Samtidigt genomförs flera lovande pilotåtgärder för att minska belastningen på Östersjön, bl.a. gipsbehandling av åkrar. Projektet beviljades finansiering inom Central Baltic-programmet i augusti 2015 och har inletts i september 2015. Övriga partner inom projektet är Naturresursinstitutet, Helsingfors universitet, Initiativet Hållbara hav samt Sveriges lantbruksuniversitet SLU.

I mars 2015 startade stiftelsen Närfiskeprojektet i Skärgårdshavet, vars syfte är att avlägsna näringsämnen från Skärgårdshavet genom riktat fiske. Av fångsten produceras fiskbiffar. På detta vis produceras etiskt protein och Skärgårdshavets välmående främjas. I projektets inledande skede säljs biffarna till storkök i Åboregionen. Avsikten är att i ett senare skede även sälja biffarna till konsumenter. Kommunerna har deltagit aktivt i projektet och projektet har även fått ett varmt mottagande av yrkes- och fritidsfiskare.

För jättehönsgården i Udarnik i närheten Viborg införskaffas inom projektet som finansieras av Stiftelsen och Baltic Sea Action Plan Trust Fund ett filtreringssystem för hantering av avrinningsvatten från gödselbassängerna och åkerdikena och minskade näringsutsläpp i omgivande vattendrag. Under sommaren 2015 har ett filtreringssystem för hantering av det fosforhaltiga avrinningsvattnet från åkrarna anskaffats och under 2016 byggs ett system för filtrering av avrinning från gödselbassängerna.

De första utrustningsleveranserna, utrustning för kemiskt avlägsnande av fosfor, har levererats till avloppsreningsverket i Gattjina i nordvästra Ryssland i mars 2015 och tas i bruk under hösten. För projektet i Viborg har man beviljats den officiella registreringen hos de ryska myndigheterna som krävs för import av utrustningen. Innan utrustningen importeras säkerställs huruvida strukturerna i reningsverkets bassänger behöver förstärkas eller inte. Stiftelsen ansvarar för anskaffningen av utrustning i Viborg och Gattjina och för samtliga byggkostnader.

Stiftelsen har sedan 2012 deltagit i bedömningen av rengöringssystemet för fosforavrinning från gipshögen i Fosforit-gödsel fabriken i Kingisepp. Bedömningen har utförts på uppdrag av EuroChem som äger fabriken och Stiftelsen av konsultföretaget Atkins, som publicerar sin rapport under 2015.

För att minska eutrofieringen har stiftelsen dessutom koordinerat projektet Tankerskydd, vars mål är att minska risken för en stor oljeolycka i Finska viken. Inom ramen för projektet har man utvecklat och piloterat navigeringstjänsten ENSI.

Nya projekt

Man har för avsikt att minska belastningen på Östersjön av närings- och skadliga ämnen från det kommunala avloppsvattnet särskilt i Polen och de baltiska länderna med projektet BEST (Better Efficiency for Sewage Management), som för närvarande är under beredning och vars huvudsakliga samarbetspartner är Helsingfors stad. I juli 2015 har man ansökt om finansiering för projektet av EU:s Östersjöprogram och beslutet offentliggörs i november 2015.

Anskaffning av medel och att uppnå målen

Fram till den 31 juli 2015 hade stiftelsen samlat in sammanlagt cirka 11,3 miljoner euro till projektet Ett Rent Östersjön, varav cirka 9 miljoner euro använts för förverkligande av projekt. För pågående och planerade projekt har ett belopp på 2 miljoner euro reserverats. Under årets första hälft var avkastningen från medelanskaffningen något större än 2014.

Arbetet inom projektet Ett Rent Östersjön fortsätter och medel anskaffas för kartläggning av nya projekt och förverkligande av existerande projekt. Målet är att under åren 2015–2025 samla in totalt 20 miljoner euro, med vilka de kostnadseffektiva projekten som förbättrar situationen i Östersjön kan förverkligas.

Projektobjekt	Fosforton
Avloppsreningsverket i S:t Petersburg	1000
PURE-projektet (6 objekt)	500
PRESTO-projektet (7 objekt)	500
Avloppsreningsverket i Gattjina (pågår)	30
Avloppsreningsverket i Viborg (pågår)	20
Hönsgården i Udarnik (pågår)	20
Tot.	2070

Hittills har projekt genomförts på totalt 17 platser, varav 14 har slutförts. Tack vare projekten minskar fosforbelastningen på Östersjön med totalt 2 070 ton. Dessutom har John Nurminens stiftelse medverkat genom att erbjuda teknisk expertis vid gödsel fabriken i Kingisepp och avloppsreningsverket i Warszawa och därigenom bidragit till minskningen av fosforutsläppen.